

OKUTANDIKA EKKANISA

Okutandika Ekkansa: Eby'okusomako

Eby'okuwandiika —

EKIBIINA #1:

- I. Enyanjula y'essomo.
- II. Okuggulawo Ekkansa ne Baibuli.
- III. Ensonga Lwaki Omulimu gw'Okutandika Ekkansa Gulema.
- IV. Omusinji gw'Ebyawandiikibwa n'Endowooza z'okutandika Ekkansa.
- V. Amadaala Mukaaga mu Kutandikawo Ekkansa.

EKIBIINA #2:

- VI. Ebibinjaby'Obutume n'Enkola ya "Kugenda/Kugaba/Kuvaawo."

EKIBIINA #3:

- VII. Eby'okola 12 Ku Kutandikawo Ekkansa.

EKIBIINA #4:

- VII. Eby'okola 12 Ku Kutandikawo Ekkansa (okwongerako.).

EKIBIINA #5:

- VII. Eby'okola 12 Ku Kutandikawo Ekkansa (okwongerako.).

OKUTANDIKA EKKANISA

Eby'okuwandiika —

Okutandika Ekkana: Ekigezo

Obubonero 20 Bwoyinza Okufuna mu Bibuuzo Bino

- 1) Nyonyola engeri y'enono y'okukubaganyamu gyeyatandikawo mu Luberyebereye n'engeri gyekwaatagana n'okutandikawo Ekkana (emp. 208-210).
- 2) Wandika era onyonyole emitendera gya Yoder omukaaga ku kutandikawo Ekkana (emp. 212-214).
- 3) Ekibinja ky'abatume kyeki era endowooza eri mu kugenda/kugaba/kuvaawo kyeki? Lwaki endowooza zombi nkulu nyo mu kutandikawo amakkanisa oba ekkana (emp. 216-221)?
- 4) Nyonyola okutandika ekkana bwelikwaatagana n'okukolagana n'abantu (olup. 227).
- 5) Nyonyola ku zimu ku nono z'obuweereza ezikozesebwa mu kubatiza ng'Ekkana etandikibwa n'okufuna abakiriza abaggya mu kkanisa empya (olup. 235,236).
- 6) Ekibinja ekitandika Ekkana kikunga kitya abakiriza abappya? (Emp. 242,243).

Obubonero 10 Bwoyinza okufuna mu Bibuuzo Bino

- 1) Kozesa 1 Kol 3:10-15 Okulaga Katonda kyasinga okufaako mu kutandika Ekkana (olup. 210).
- 2) Wandika ensonga satu lwaki okutandika Ekkana kulema (olup. 211).
- 3) Nge 24:10 akola atya mu kutandika Ekkana (olup. 212)?
- 4) Wandika enkola satu ez'okusika abantu okubaleeta mu kkanisa (olup. 215).
- 5) Wandika amannya g'obuweereza obutaano obusangibwa mu Bef 4:11 n'okukwaatagana kwabwo mu kunyweza ekkana (olup. 216).
- 6) Wandika ensonga biri lwaki Abaminsani tebavaawo (olup. 219).
- 7) Lwaki tuyinza okugambanti ekitundu "kuvaawo" mu kutandika ekkana kyekisinga obukulu? (olup. 220)
- 8) Lwaki ekibinja ky'obutume kiteekwa okuvaawo amangu ddala nga bwekisoboka? Wandika ensonga biri (olup. 220).
- 9) "Okulonda okw'obwa Katonda" kyeki"? (olup. 230)
- 10) Wandika ebiragiro ebikulu bisatu ebirina okuyigirizibwa mu kukungaana kw'ekkanisa okusooka (olup. 232).
- 11) Wandika ebiragiro ebikulu bisatu ebirina okuyigirizibwa mu kukungaana kw'ekkanisa okusooka (olup. 237).
- 12) Wandika ebibuuzo bisatu byolina okulowoozako ng'osalawo ku ngeri ennungi ey'okusinza mu kkanisa eyakatandikibwa (olup. 239).

OKUTANDIKA EKKANISA

Eby'okuwandiika —

I. Enyanjula y'Essomo.

A. Omugaso gw'Okutandikawo Ekkkanisa.

1. Ekiruubirirwa ky'okubuulira enjiri kwekuggatta ku Kkanisa. Ebiruubirirwa byaffe biteekwa era birina okussa essira ku kwongera kulungiya ndabika ya mugole (Bef 5:27). Ekkkanisa ye mugole.
2. Ekkkanisa gwemusinji gw'Obukristaayo. Gwemubiri gw'omutandisi era omukulembeze waabwo.
  - a. N'olwekyo, okutandikawo ekkkanisa kwe kutandikawo Obukristaayo.
  - b. Okutandikawo ekkkanisa kwe kutandika okulaga Kristo

B. Omugaso gw'Essomo lino.

1. Mu ssomo lino tusuubira okufuna omusinji gw'okutegeera okutandika ekkkanisa/amakkanisa.
2. Essomo lino liwa omuyizi okwolesebwa, ebirowoozo, n'ebyokukozesa mu kutandika ekkkanisa.
3. Tujja kuyiga ku bikwaata ku kutandika ekkkanisa eby'enjawulo mu kitundu ekisooka eky'essomo lino.
4. Mu kitundu eky'okubiri eky'essomo lino tujja kufuna okuva mu George Patterson byeyayitamu eyatandika amakkanisa nkumu mu Honduras.
  - a. Essomo lino lijja kutuwa mu bufunze biki ebisangibwa mu kitabo kye ekiyitibwa “okulungamya ku kutandikawo Ekkkanisa.”¹
  - b. Mu kuyiga okwo tujja kulaba Patterson byayita enkola 12 mu kutandikawo ekkkanisa.
5. Katutandike nga tulaba okumu ku kuyigiriza kw'omutandisi w'Ekkkanisa omulala. Larry Tomczak.²

OKUTANDIKA EKKANISA

Eby'okuwandiika —

II. Okutandika Ekkana ne Baibuli.

A. Baibuli eyogera ki ku kutandika Ekkana?

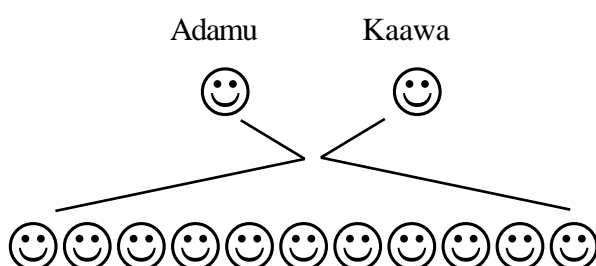
1. Bwetuba twagala okufuna ebiva mu Kkana y'Endagaano Empya, kitwetaagisa okuddayo ku nteekateeka y'Endagaano Empya ey'okutandika amakkanisa (Bik 2:41).
2. Waliwo enkola nyingi ez'okubuulira njiri. Nay'ate, mu Ndagaano Empya enkola y'okutandikawo Ekkana yakozesebwa okusinga olw'okubuulira njiri.
3. Okutuukiriza Okutumibwa okukulu (ekitegeeza okufuula abayigirizwa so si kufuna bufunyi bantu "kusalawo" kufuuka Bakristaayo), tuteekwa okutandika amakkanisa.
4. Tulina kussa maaso ku kukubaganyamu. Wateekeddwa okubaawo okukubaganyamu okw'omwoyo.
  - a. Okuvaamu ebibala eby'omuwendo omungi kyekijja okuvaamu okufulumya ebibala ebingi.
  - b. Endowooza y'okukubaganyamu enoonya kubuulira njiri na kufuula akabinja k'abantu akatono okuba abayigirizwa olw'okusobola okutuukirira n'okukoma ku kitundu ekinene okusinga (laba Bik 19:1-10).
5. Enono y'okukubaganyamu yatandikira mu Luberyeberye ku Adamu ne Kaawa.
  - a. Balagirwa kukubaganyamu (Lub 1:28). Tebagambibwa "kugattako".
  - b. Tebajjuza nsi yonna bbo. Bezaala nga bekubaganyamu.
  - c. Abaana baabwe nebezaala nga bwebekubaganyamu, n'ebirala.

OKUTANDIKA EKKANISA

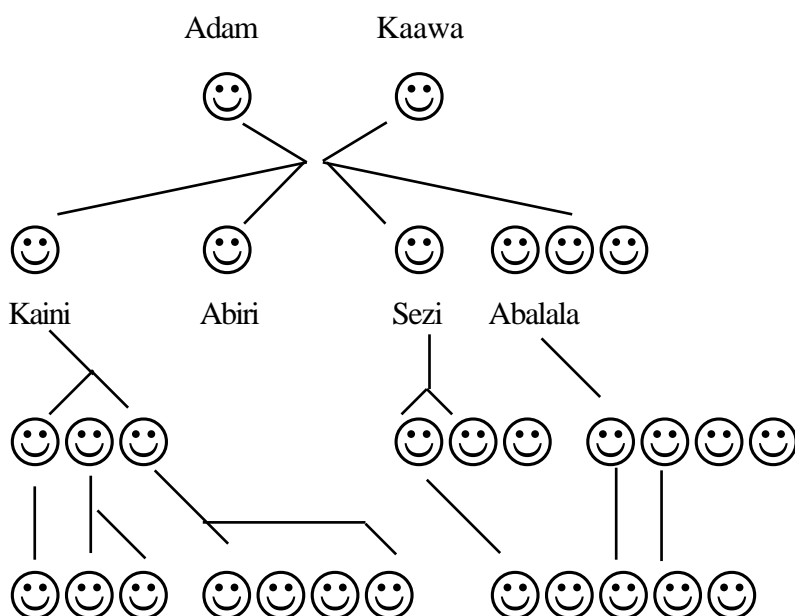
Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Weekenenye era oyogere ku kifananyi kino wansi ku kikwaatagana ku nono y'okukubaganyamu nga bwekiragibwa Adamu ne Kaawa.

Tekyabaawo bwekiti. Kuno kugatta.

Kyabaawo bwekiti. Kuno kukubaganyamu.

Eby'okuwandiika —

OKUTANDIKA EKKANISA

Eby'okuwandiika —

6. Okukozesa enono eno kwetaagisa mu kutandikawo ekkana. Tetwagala kuteekawo butemalilira. Twagala kukubaganyamu (kuzaala) abo abanakola ekintu kyekimu (kuzaala balala) (laba 2 Tim 2:2).
7. Twetaaga okutandikawo amakkanisa mu bitundu mwezinassiza obulamu bw'Ekkana y'Endagaano Empya.
  - a. Obubaka - Bulina kuba bwa maanyi ate nga bwebwo obulimu okusoomooza OKULABIKA olw'okwenenya n'okukkiriza (Bik 2:36-39).
  - b. Endowooza y'okutandika ekkana.
    - 1) Ensi si yakutujja bujja ku kyetulina kukola. Kimanyiddwa nti obulamu bw'ensi buwakanyiza ddala obulamu bw'Omukristaayo (Bik 2:40).
    - 2) N'olwekyo, newankubadde tetusobola kuva mu nsi, tuteekwa okuba abatafanana nsi.
  - c. Enkola y'entegeka.
    - 1) Buli Mukristaayo alina okuba ekitundu ekikulu mu kkanisa y'ekitundu mwali. Buli kitundu ky'omubiri kirina okubaako kyekikola mu mubiri.
    - 2) Obukristaayo si kukungaana kyokka. Wabula bulamu abantu abali mu kukkiriza bwebaba nabwo nga buli omu agabana ku bulamu obwo.
    - 3) Enkola n'entegeka y'ekkanisa tesinziira ku nkungaana na byakola, Esinziira ku nkola gana.
    - 4) Katonda tafaayo ngeri ki gyetwanguwamu kuzimba kkanisa. Afaayo ku muwendo gw'omulimu bweguli (1 Kol3:10-15).
8. Ekkana etandiikibwawo ekibinja kya butume (Bef 4:11; 1 Kol 12:28). Paulo yakola n'ekibinja (Bik 13:2, 5, 13; Bik 20:34; Bik 22:6). Tujja kweyongera okwogera ku bibinja by'obutume gyebujjako edda mu ssomo lino.

OKUTANDIKA EKKANISA

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Kozesa ekipande kino okwogera mu bufunze engeri entuufu ekkana bwebeera.

Omutwe	Kyetali	Kyeri
Obukristaayo	Lukungaana	Obulamu obugabanwa
Enkula y'ekkanisa	Kusinziira ku nkungaana na byakukola	Kusinziira ku nkolagana za mazima
Katonda Kyafaako	Ngeri ki gyetwanguwamu okuzimbamu ekkana	Omuwendo gw'omulimu bweguli
Ekkana	Bizineesi obakitongole	Omubiri

Eby'okuwandiika —

III. Ensonga Ezimu lwaki Emirimu gy'Okutandika Ekkana Girema.

A. Ekkana Giremwa?

1. Kiki Ekyabuzeewo.
2. Obutabaawo kulunganyanga kutangaavu na magezi okuva eri Katonda mu biseera by'okutegeka.
3. Obutabaawo bw'ebirabo by'obuweereza ebyetaagisa mu kibinja).
4. Obutabaawo kusaba (n'okusingira ddala mu kutandika omulimu).
5. Obutaba na mpisa awamu n'okukula mu mwoyo mu bakulembeze.
6. Obutafuna kutendekebwa.
7. Obutaba na ntegeka awamu n'enfuga (okwolesebwa n'entegeka).
8. Obutabaawo bumu mu kibinja.
9. Obutabaawo kumanya na kutegeera mpisa na byabuwangwa bya bantu abo bemugenzeemu.
10. Obutayagala kukyuka kukwaatagana na mpisa za buwangwa ndala (enyinyonyola oba amakulu, nga byetaagisa okukyuka mu ngeri ereetera ekigambo kya Katonda okukkirizibwa n'okubaawo mu mawanga ne mu biseera).

OKUTANDIKA EKKANISA

Eby'okuwandiika —

Eky'okubanganyako Ebirowoozo

Yogera ku byoyiseemu mu kutandikawo Ekkansa oba ezo zolabye nga zitandikibwawo. Waliwo ku bizibu ebiweereddwa waggulu ekyaliwo mu mulimu gw'okutandika ekkansa?

IV. Ebyawandiikibwa Ebikulu n'Endowooza ku kutandika Ekkansa.

A. Ebyawandiikibwa ku kutandikawo Ekkansa.

1. Nge 24:10.
2. Zek 4:10.
3. Bag 6:9.

B. Ebirowoozo by'Okufumitirizako n'Okwogerako.

1. Saba nga kiringa nti buli kimu kyesigamye ku Katonda. Kola nga kiringa nti buli kimu kisinziira ku bokola nabo.
2. Nyiikira okwejukanya n'okujukira Katonda ebyo byamaze okola, kino kijja kukuyamba okubeera n'okukkiriza okw'okuba omuwanguzi mu maaso.

V. Emitendera Mukaaga Ekkansa Gyeyitamu Okujitandika (bya Glen Yoder)².

A. Omutendera #1: Okufuna Ekirowoozo.

1. Kino kyekisooka. Ky'ekintu okutandika ekkansa kyeyitamu ekisooka nga tonnaba kugenda kutandika Kkansa.
2. Mu kiseera kino okwolesebwa n'engeri gyonokolamu bye birowoozo byofuna era byolwanirira okusitula.
3. Ekibinja kimalira wamu ebiseera byakyo ebisinga nekitandika okuteekawo enkolagana ez'amaanyi.

B. Omutendera #2: Ebikolebwa ng'Ekkansa Tenaggulwawo.

1. Kino kibaawo ekkansa nga tenafuuka kifo "bantu" webakunganira okusinza.

OKUTANDIKA EKKANISA

2. Ekibinja ekitandisi ky'ekkanisa kitandika okwebuuzako mu bantu. Batandika okubuulira enjiri eya muntu ku muntu n'enjiri eya bonna.
3. Abayigirizwa abasooka bakungaanyizibwa nebateekebwa mu bubinja obutono. Wasobola okubaawo obubinja obutono obw'enjawulo nga bukunganira mu mayumba ag'enjawulo.
4. Emisinji gy'obuweereza giteekebwawo. Enjigiriza entuufu eyigirizibw

Omutendera #3: Okuzaala.

1. Ekkkanisa etandika okubeera ekifo abantu webakunganira okusinza bwekiba kisoboka. Mu mpisa z'obuwangwa ezirimu amateeka, amagezi n'obuvumu birina okulowoozebawo.
2. Endowooza n'enkola y'okusinza eteekebwa mu nkola.
3. Abantu mu kitundu batandika okwanirizibwa okujja okubaawo okukungaana ku Sande.

D. Omutendera #4: Obulamu Obusooka.

1. Abo abalokose/abakalokoka abewaddeyo enyo eri Yesu batandika okuba ab'obuvunanyizibwa eri ebisalibwawo n'ebyokukola mu kkanisa.
2. Okugaba obuvunanyizibwa kutandika okukubaganyamu awamu n'okweyongerako kw'abakulembeze n'ebirabo kutandika.

E. Omutendera #5: Okuvubuka okutuusa mu kukula.

1. Engeri y'okubeezawo ekintu nga tekivaawo awamu n'okukula esitulibwa.
2. Essira liri ku kutendeka bakulembeze.
3. Kiba kyeraga mu lwatu nga abakulembeze n'obuweereza bikubaganyizibwamu.
4. Entegeka mu mubiri gw'abakkiriza eba yeyongera okulabika.

F. Omutendera #6: Okuzaala.

1. Ekkkanisa etandika okwezaala - okutandikawo amakkanisa amalala n'okuweereza/ okubuulira abantu ababasembeza/ababaniriza enjiri.
2. Okubuulira enjiri ey'ebweru n'okugenda wonna mu njiri bitandika okussibwako essira.

Eby'okuwandiika —

OKUTANDIKA EKKANISA

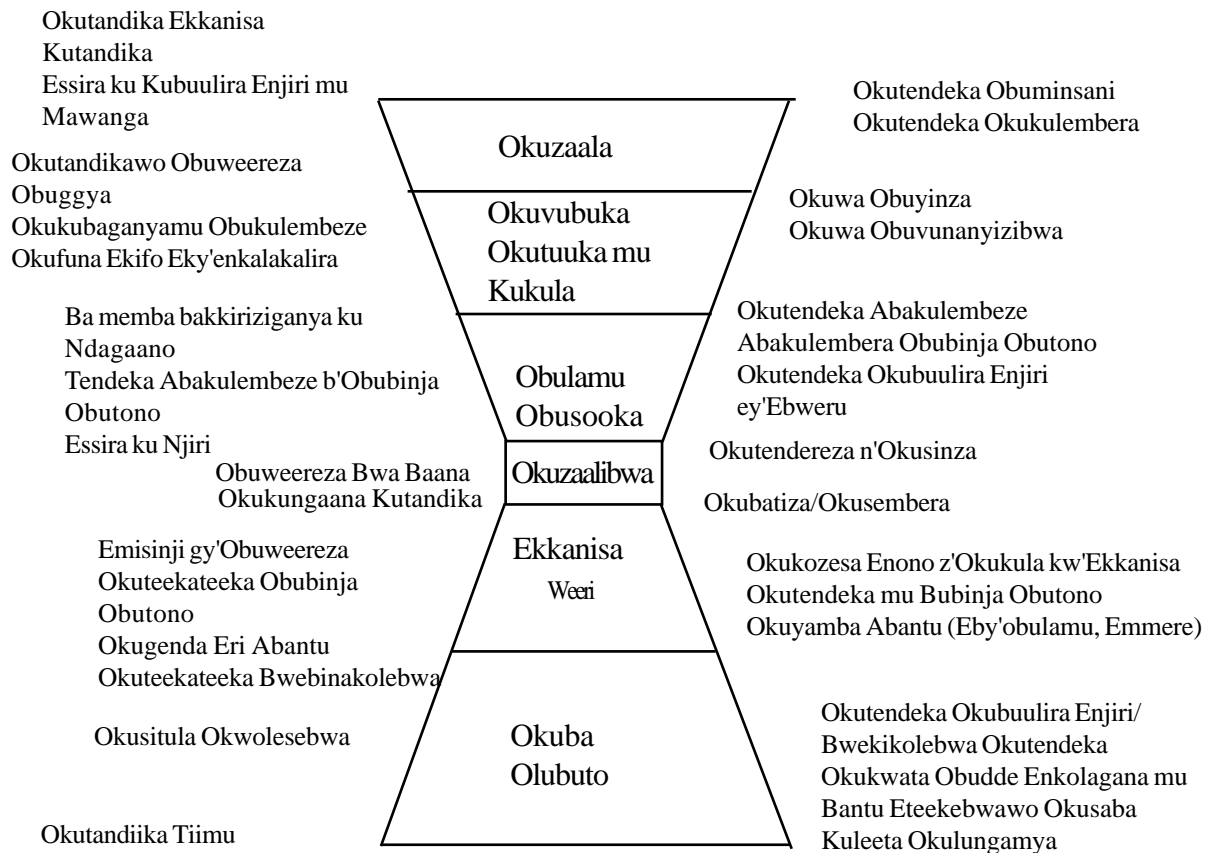
3. Ekkkanisa etuma abaminsani okugenda okutandika ammakkanisa amapya.

Eby'okuwandiika —

Eky'okubanyako Ebirowoozo

Weekenenye era oyogere ku kifananyi kino wansi (by Glen Yoder) ku mitendera omukaaga egy'okutandikawo Ekkkanisa

- Emitendera omukaaga egy'okutandikamu ekkkanisa gyegiriwa?
- Kiki ekirina okukolebwa mu buli mutendera okusobola okutandikawo ekkkanisa?
- Kutendeka kwa kika ki okukwaatagana na buli mutendera?
- Gezaako okunyonyola n'okuwa eby'okulabirako eby'okola ku buli nsonga.

OKUTANDIKA EKKANISA

Omuwandiisi Kyakyogerako:

Ekiddako wansi lwe lukalala lw'enkola okusika abantu okubaleeta mu Kkanisa. Olukalala luno lukiikirira bukiikirizi birowoozo era si lukalala olujjuvu olw'ebyo ebisoboka. Wekolere olukalala lwo olw'enkola okusinziira ku biki ebiri mu kitundu n'embeera gyolimu.

Eby'okuwandiika —

1. Saba eri Mukama w'amakungula (Mat 9:38).
2. Beera omuntu ayaniriza abagenyi. Bayite bajje mu maka go kolawo akabaga oyite ab'okumuliraano.
3. Teekawo okuyiga Baibuli mu maka nga kukwaata mu mitwe emikulu egiyinza okusinga okuba nga gyetaagisa mu kiti ky'abantu abo (obufumbo, okukuza abaana, okukulakulana mu by'ensimbi, n'ebirala.).
4. Teekateekawo ebintu by'okola eby'enjawulo nga bya baana.
5. Kola ebirango (ku laadiyo, ku T.V okole ebipande ebitimbibwa, obupande bwogabira abantu, nebirala.).
6. Yaniriza abantu okujja mu kusaba kw'oku Sande kumakya oba mu nkungaana ez'enjawulo.
7. Buulira enjiri eya muntu ku muntu. Wa obujulizi abantu abo bosanga mu mbeera z'obulamuezitali zimu.
8. Buulira enjiri eya nju ku nju.
9. Genda ku makkubo (mu zi paaka, mu bunyomero, mu zi weema) obuulire enjiri.
10. Kolawo okukyaalira abalokose. Weereza ebbaluwa okyaalire abo abazze mu kkanisa omulundi ogusooka.

OKUTANDIKA EKKANISA

Eby'okuwandiika —

VI. Ebibinja by'Obutume n'Endowooza ya Kugenda/Kugaba/Kuvaawo’.

A. Ebibinja by'Abatume.

1. Ekibinja ky'abatume kitondebwawo nga kisinziira ku buweereza obutaano obusangibwa mu Bef 4:11:
  - a. Abatume - abo bebatumibwa okutegeka emirimu emiggya (tobuzabuzibwa bali abatume abasooka e 12 mu Ndagaano Empya).
  - b. Bannabbi - abo obubaka bwabwe bukwoola bantu ba Katonda okukomawo eri enono zebabuulira.
  - c. Ababuulizi b'enjiri - abo abalina okuyitibwa okuzimba ekkana.
  - d. Abasumba - abo abalina okuyitibwa okw'okufa ku bayigirizwa okubayamba mu bulamu bw'Obukristaayo ne mu kkanisa.
  - e. Abasomesa - abo abalina obusobozi okuzimba enkomera ku bakkiriza n'amagezi ku byokola mu Bukristaayo awamu n'okuweereza.
2. Buli bumu ku buweereza buno bulina okukola omulimu gwabwo okunyweza ekkana.
  - a. Bannabbi n'Abatume essira balissa ku kuzimba misinji na kulungamya.
  - b. Ababuulizi b'Enjiri essira balissa ku kubuulira njiri.
  - c. Abasumba essira balissa ku buweereza bwa busumba.
  - d. Abasomesa essira balissa ku kuyigiriza
3. Tekitegeeza nti abasomesa tebasobola kubuulira njiri oba abasumba tebasobola kuyigiriza n'ebirala. Wano kyetwogerako kyekyo awali essira era weriteekeddwa.
4. Okukula okumu okw'ekkanisa kujja kuvaamu kussa ssira ku buweereza obumu.

OKUTANDIKA EKKANISA

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Eby'okuwandiika —

Lowooza era oyogere ku kipande kino ku kikwaatagana ku bika eby'enjawulo eby'obusobozi bw'okukula kw'Ekkanisa.

Ebika By'Okukula	Alina Obumanyirivu
Okukula wekutandikira	Omutume, Nnabbi, Omubuulizi w'Enjiri
Okukula kw'omunda (omuwendo)	Omusumba, Omusomesa
Okukula mu bungi (obungi)	Omubuulizi w'Enjiri
Okweyongerako mu kukula (okutandika amakkanisa amalala)	Omubuulizi w'Enjiri, Omusomesa, Omutume
Okukula kw'omutindo (okutwaala enjiri mu mawanga)	Omutume, Nnabbi
Okukula kw'okwolesebwa mu bujjuvu	Omutume

5. Ekkanisa ng'emaze okutandikibwawo, buli buweereza bulina okutandika okussa amaanyi ku kutendeka n'okuzaala.
  - a. Ababuulizi batendeka abalala okubuulira.
  - b. Abasumba batendeka abalala okubeera Abasumba, n'abalala bwebatyo.
    - 1) Ekiruubirirwa kwekuzaala ekirabo kyo.
    - 2) Ekigendererwa kwekukola omulimu ate ogulekere abalala (abalala basobole okuweereza).
6. Bwekimala okulabika nti ebirabo bizaalidwa, ekibinja kivaawo okusobola okukola ekintu kyekimu mu kifo ekirala omutanatuukibwa.
7. Ekkanisa etandikidwawo eyigirizibwa okwetumira ekibinja kyayo 'Eky'obutume" okutuukirira ekifo awatanatuuka njiri.
  - a. Emitendera gyegimu egy'okuzaala ebirabo girina okubaawo mu kkanisa.
  - b. Ekivaamu kirina kuba nti "Ebibinja by'Obutume bisobole okutumibwa.
  - c. Eno y'entandikwa ENYANGU ey'okubanganyamu amakkanisa.

OKUTANDIKA EKKANISA

Eby'okuwandiika —

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Ngeri ki ebibinja by'Obutume bino gyebyawukanamu ku bibinja ebitandika ekkana z'ekinaddiini?
Lwaki ebibinja by'Obutume bikulakulana nyo?

B. Enono ya "Genda/Gaba/Vaawo".

1. Ekibinja ky'obutume kirina okuba n'enono y'obuwereza. Enono eno tuyinza okugiyita "Genda/Gaba/Vaawo".
  - a. Genda (laba Mat 28:19; Lub 12:1).
    - 1) Abaminsani balina "OKUGENDA" mu kugondera ekiragiro kya Kristo.
    - 2) Abaminsani balina okuleka amaka gaabwe BAGENDE mu mawanga g'ensi.
  - b. Gaba (laba Mat 28:19, 20; Lub 12:2, 3; Mat 10:8; 2 Tim 2:2).
    - 1) Abaminsani balina kuwa buwa ekyo kyebaweereddwa obuwa.
    - 2) Olugero lw'omulimu gw'okugenda olusinga obukulu luli mu Yok 3:16. Katonda YAWAAYO. Yesu YAGENDA.
  - c. Vaawo (laba Yok 16:7; 2 Tim 2:2; Bik 14:23; Baf 1:6; Bik 20:32; Bik 20:29, 30).
    - 1) Abaminsani balina era okuvaawo. Yesu YAVAAWO Omwoyo Omutukuvu asobole okumaliriza omulimu. Paulo YAVAAWO olw'ensonga y'emu. Yamanya nti engeri gyekirina okubaamu yali nti Omwoyo Omutukuvu y'akuza ekkana. OKUVAAWO kintu ekyetaagisa eky'endowooza y'okuzaala (laba 2 Tim 2:2).
    - 2) Waliwo okwewaayo okukola ekintu kyotalikoze okuliwo wano (laba Bik 20:29, 30). Y'ensonga lwaki tulina okukkiriza. Okuleka kwekuleka okukula kubeewo. OKUVAAWO kitundu kikulu eky'omulimu gw'okugenda mu mawanga.

OKUTANDIKA EKKANISA

2. “OKUVAAWO” ky'ekitundu ekitera okubeera ekisinga obuzibu eky'enono gyetuliko. Ate era kyekisinga okumenyebwa (obutakolebwa). Abaminsani bangi TEBAVAAWO mu kifo mwebagenda. Lwaki?
- a. Kibaaawo abaminsani bwebaba bagezaako okuzimba obwakabaka bwabwe.
  - b. Kibaaawo abaminsani bwebaba banyooma (nga bayisaamu amaaso) obusobozi bwa bannansi. Bakitwaala nti bannansi tebasobola kukola bulungi mulimu.
  - c. Kibaaawo abaminsani bwebaba n'okwemanya (amalala) okw'obusobozi bwabwe. Tewali asobola kukikola bulungi nga bbo.
  - d. Kibaaawo abaminsani bwebaba n'okukkiriza okutono. Basalawo okussa okukkiriza okusinga mu bulamu bwabwe era n'olwekyo nebasaaawo enkola y'okufuga okusobola okuba n'gabalina obumativu bw'obukuumi.
  - e. Kibaaawo abaminsani bwebaba abagayaavu. Bafuuka abawulira emirembe mu bulamu bw'ekiminsani.
  - f. Kibaaawo abaminsani bwebatanywerera ku kigendererwa mu ndowooza zaabwe ku mulimu ki ogw'okola (Mat 24:14; Bar 15:20, 21).
  - g. Kibaaawo abaminsani bwebagezaako okuzimba amassomero n'okuteekawo eby'okola mu kifo ky'obwakabaka bwa Katonda. Mungeri eyo benyigidde mu by'okola bingi ebitwaala ebiseera ng'omuwendo gwabyo gwa kaseera.
  - h. Kibaaawo abaminsani bwebalowooza nti "okugenda empola" kitegeeza "twongera kuleetera bibala kubeera bya muwendo mulungi. "Waliwo omuwendo munene oguteekebwa ku "sadaaka" y'okubeera mu kifo kyekimu okumala emyaka 20 Paulo teyalikkiriza. Yaligambye nti "okumala ekiseera ekiwanvu" kitegeeza muwendo mungi (laba Bik 20:31).
  - i. Kibaaawo abaminsani bwebatategeera nono za kukula bweziri mu butonde. Amakkanisa gakula mu ngeri gyegalina okukulamu bwegaweebwa eddembe okukula mu ngeri gyekirina okuba mu butonde. Tegakula mu ngeri nyangu bwegaba gafugibwa era nga bagaliisa buliisa (nga buli kimu baagala bakibakolere).
  - j. Kibaaawo abaminsani bwebagamba okuyigiriza abantu okuvuba basobole okwevubira bbo (mukifo kyokuvubira abaminsani). Eky'omukisa omubi, bangi tebakozeza nono eyo.

Eby'okuwandiika —

OKUTANDIKA EKKANISA

Eby'okuwandiika —

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Biki byoyiseemu ku kikwaatagana ku nono z'okugenda mu mawanga ku KUGENDA/
OKUGABA/OKUVAAWO?

Kyogereko ate okkirize ebiyinza okukyogerwako.

3. Ekitundu kya **OKULEKA** mu mulimu gw'okugenda okubuulira enjiri mu mawanga kyekitundu ekitera okusinga okuba ekizibu kubanga abaminsani balina okuwaayo kyebakoleredde ennyo okutandika. Mu ngeri eno, ekitundu ky' **OKUVAAWO** ky'ekitundu eky'okubiri ku kitundu **KUGABA**. Abamisani balina **OKUWAAYO** okusobola **OKUGABA**.
4. Ekitundu kya **KUVAAWO** mu mulimu gw'okufuluma okugenda okubuulira enjiri mu mawanga ky'ekitera okubeera ekisinga obukulu kubanga ky'ekitundu ekikkiriza ekkansa ento okukula mu ngeri y'obutonde. **GENDA** ne **WAAYO** bikkiriza ekkansa okuzaalibwa mu ngeri y'obutonde. **OKUVAAWO** kikkiriza ekkansa okukula mu ngeri y'obutonde.
5. Jukira: Paulo n'ebibinja bye **BAGENDA** okusobola **OKUVAAWO**. **TEBAGENDA** basobole okusigalayo. Bakubaganyamu obwakabaka bwa Katonda nga bakubaganyamu obuweereza. Batandika obuweereza. Olwo amangu ddala nga bwekisoboka, nebawaayo obuweereza eri abo abaali bannansi ate nga be baali basobola okugenda mumaaso n'obuweereza okusinga kubanga be baali basobola okukikola mu ngeri y'obutonde. Baali ba mu nsi oba mu ggwanga eryo. Be baali abakulembeze mu butonde era nga bamanyi abantu bannansi banaabwe n'empisa z'obuwangwa bwabwe.
  - a. Ekibinja ky'obutume kirina okuvaawo amangu ddala nga bwekisoboka (naye si mangu nyo ng'emisinji teginateekebwawo) lwa nsonga biri:
    - 1) Olw'okusobozesa ekkansa okukula obulungi mu ngeri y'obutonde ng'ekulemberwa obukulembeze bw'omu ggwanga era obw'omu kitundu ekyo. Ekkansa erina kuba nga ya mu ggwanga eryo.
    - 2) Okugenda mu maaso n'omulimu gw'obutume, ekibinja kirina okuvaawo okugenda okutandika amakkansa mu bitundu ebirala awatali makkansa.
  - b. Paulo yasobola okubeera n'okutegeera kw'enono eno kubanga yesiga Omwoyo Omutukuvu. Yassa okukkiriza kwe mu Katonda amalirize omulimu (Baf 1:6).

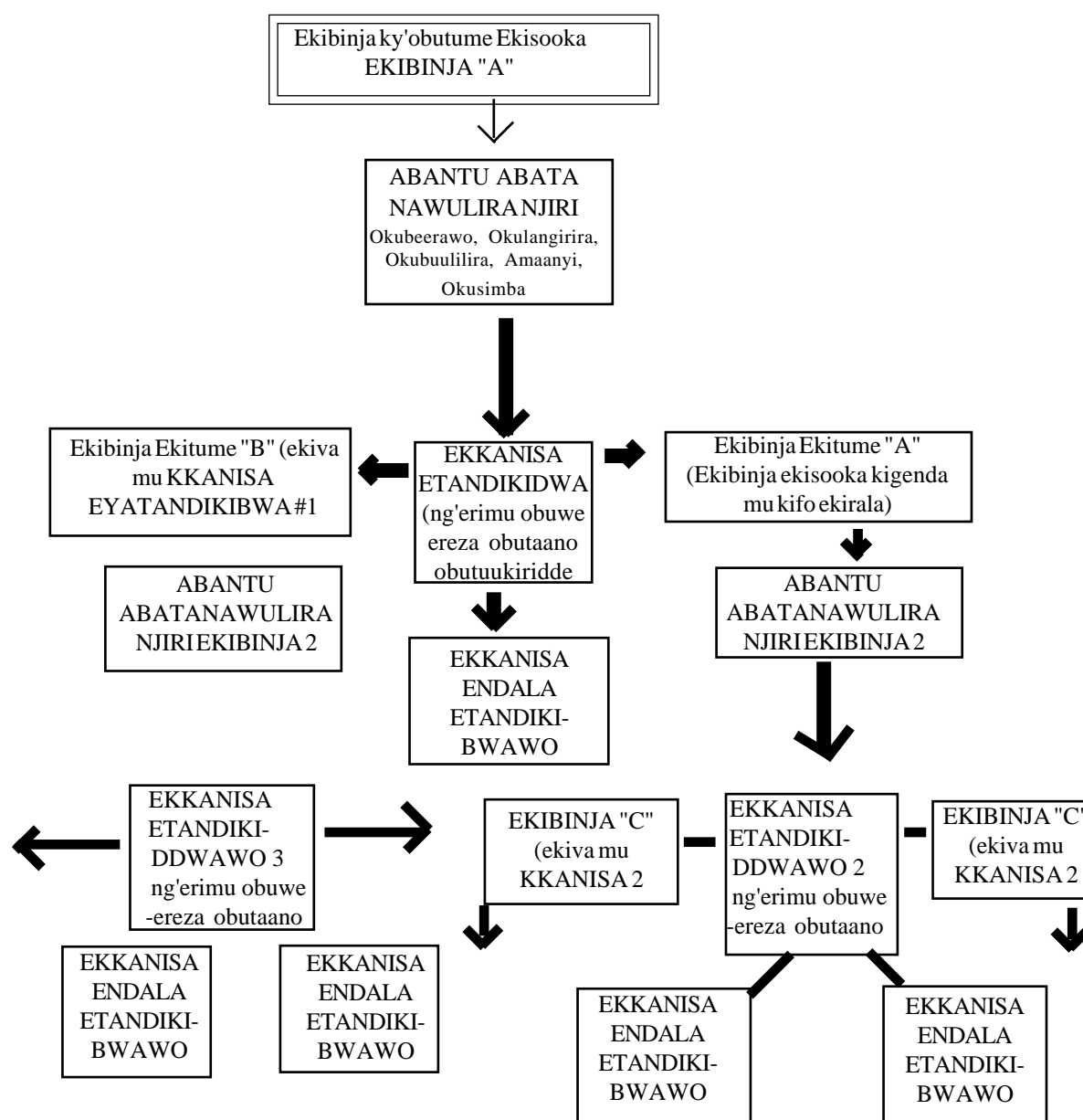
OKUTANDIKA EKKANISA

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Eby'okuwandiika —

Ekifananyi kino wansi kiyamba okunyonyola obuweereza bwa “Ebibinja by'obutume” n'enkozesa y'enono y'obuweereza eyitibwa “Genda/Waayo/Vaawo”. Ekisumuluzo kiri KUZAALA KWAALA.

Yogera ku ndowooza zino oddemu ekibuuzo kyonna ekibuuzibwa

OKUTANDIKA EKKANISA

Eby'okuwandiika —

VII.Eby'okola 12 mu Kutandika Ekkanaisa.

Omuwandiisi Ky'akyogerako:

Eby'okola bino ebiddirira 12 bijjiddwa mu kitabo A Church Planting Guide (Okulungamya ku Kutandika Ekkanaisa), ekyawandiikibwa George Patterson.¹ Nasooka kuweebwa lukusa okubikozesa.

A. Eky'okola 1: Noonya Okulungamya kwa Katonda..

1. Okutandika.
  - a. Okusaba ky'ekyokola ekisinga okuba ekikulu mu kutandika ekkanaisa(laba Nge. 3:5, 6).
    - 1) Yesu yasabanga nga tanaba kugenda mu bifo bipya (Mak 1:35-39).
    - 2) Peetero yali asaba Katonda n'amulaga entegeka Ze (Bik 10:9).
  - b. Mu ky'okola kino tujja:
    - 1) Kusaba okusobola okusalawo wa aw'okutandika ekkanaisa empya.
    - 2) Kukola entegeka ez'okukubaganyizibwamu kw'ekkanisa mu ngeri y'obutonde.
2. Ntandike wa ekkanaisa?
  - a. Saba Katonda akuwe okwolesebwa n'omugugu (okulumirirwa) kw'ekitundu aw'okugenda.
  - b. Sisinkana abakulembeze abalala abayinza okuba nga baagala okutandika Ekkanaisa. Saba Katonda okuteekawo ekibinja.
    - 1) Musabire wamu buli kaseera..
    - 2) Kiriza amagezi agakuweebwa bano.
    - 3) Kolelera obumu mu kibinja. Katonda awa omukisa obumu (Zab 133:1-3).

OKUTANDIKA EKKANISA

- 4) Bwekiba kisoboka, gendayo olabe ekifo kyolowooza okutandikamu ekkana..
- c. Ebibuuzo eby'okulowoozako.
  - 1) Ekifo kiri wa?
  - 2) Kyatandika okubuulirwamu enjiri?
  - 3) Bakristaayo bameka abaliyo?
  - 4) Abantu abaliyo enjiri bagyagala kwenkana wa?
  - 5) Amakkanisa agaliyo gajjumbidde okubuulira n'okujulira Yesu?
  - 6) Emikwano oba ab'enganda b'abakristaayo nabo babeera eyo? Banatuwerekerako okubakyaalira?
  - 7) Mu kitundu mulimu abasengamu abapya?
  - 8) Abantu bakola mulimu ki?
  - 9) Bizibu bya kika ki abantu byebalina?
  - 10) Bayimiridde batya mu by'ensimbi oba mu by'enfuna? Baavu?
  - 11) Abantu bano bakola ki okwesanyusa?
  - 12) Eriyo abantu ab'enjawulo ababeera mu kitundu ekyo kyekimu?
3. Ngeri ki gyenyinza okuteekerateekera okukubaganyizibwamu kwa makkanisa?
  - a. Kubayo endagiriro enyangu ey'ekitundu ekyo kyolonze.
  - b. Salawo okuteeka ekkana esooka mu kifo awalungi..
  - c. Salawo ebifo ebirala ebirungi amakkanisa wegayinza okutandikibwa.
  - d. Lowooza ku ngeri ekkana esooka bweyinza okutandika olujegere lw'amakkanisa.
    - 1) Weweeyo eri endowooza y'enono y'okutendeka abakulembeze bannansi okuweereza.

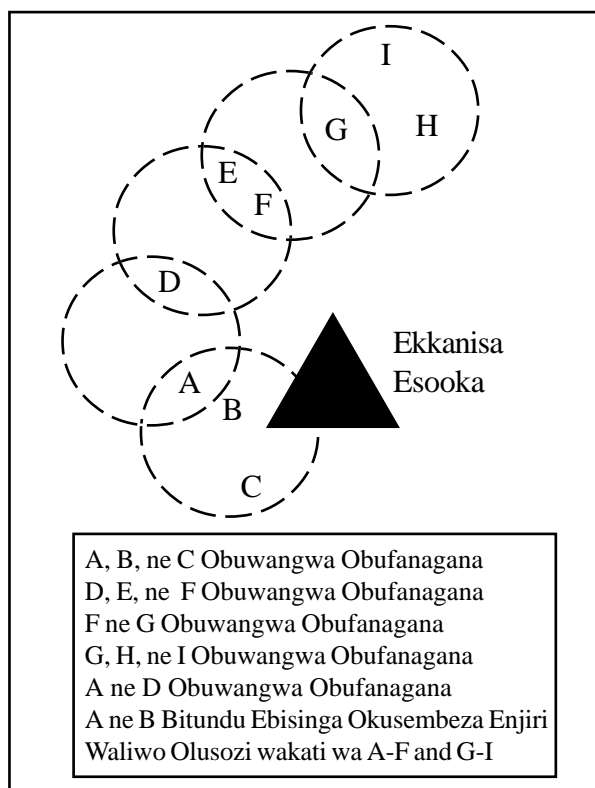
Eby'okuwandiika —

OKUTANDIKA EKKANISA

Eby'okuwandiika —

- 2) Teekateeka okutendeka abakulembeze bannansi abanagenda okutandika amakkanisa mu bitundu ebirala..
- 3) Lowooza ku nkula y'ekifo mu butonde bwakyo, obuwangwa, n'engeri gyebasembezamu enjiri. Teekateeka kibeere nti amakkanisa agali okumpi ddala n'ekituntu era agafanaganya obuwangwa bwekifo ekyo gatandike ekkkanisa mu kitundu ekyo.
- 4) Damu ebibuuzo bino ebikwaata ku kifo nga bwokiraba ku ndagiro n'ebikikwaatako ebiri wansi w'endagiro.
  - a) Ekkkanisa esooka wandigitandise wa (buli nnukuta ekiikirira ekitundu ekyetaaga ekkkanisa)?
  - b) Bitundu ki wewandisindise abaweereza abatendekeddwa okuva mu kkanisa eyasooka?
  - c) Ngeri ki gyewanditeeseteese okutuuka mu bitundu byonna?

Enkula y'ekifo, Obuwangwa, n'engeri Gyebasembezamu Enjiri

OKUTANDIKA EKKANISA

- e. Ekibinja kirina okukolera awamu endagaano. Betaaga beweeyo eri Katonda n'eri bokka na bokka ku kikwaatagana ku kugenda mu makkanisa.
- f. Musabe musiibe (Bik13:1-3).
- g. Mutegeeze abalala okusabira ekibinja (2 Bas 3:1).

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Eky'okola ekinyonyoddwa waggulu kikwaatagana kitya n'empisa z'obuwangwa zammwe awamu n'ekitundu?

B. Eky'okola 2: Tegeka Ekibinja Kyo.

1. Enyanjula eri okutegeka ekibinja kyo.
  - a. Enkola y'Endagaano Empya kwekutandika amakkanisa mu bibinja byammwe.
    - 1) Peetero yagenda n'abantu abalala okubuulira enjiri mu Kayisaliya (Bik 10:23).
    - 2) Paulo ne Balunabba (era Makko, Lukka, n'abalala) bakola ekibinja (Bik 13:2).
  - b. Mu ky'okola kino tujja:
    - 1) Kukolawo ekibinja.
    - 2) Kuisinkana wamu tutegeke.
2. Okutandika ekibinja.
  - a. Sabira ekibinja ekitandika amakkanisa. Yesu yasaba ekiro kyonna bweyali Tanalonda kibinja Kye (Luk 6:12, 13).
  - b. Kolawo entegeka okulaba nti wabaawo okwewaayo okwa maanyi eri omulimu.
    - 1) Engeri esinga obulungi okukolamu kino kwekusitula okwewaayo okwa maanyi eri Yesu n'eri abalala abali ku kibinja.
    - 2) Kino kituukirira okuyita mu kuteekawo enkolagana eza maanyi.

Eby'okuwandiika —

OKUTANDIKA EKKANISA

3. Okutegeka.

Eby'okuwandiika —

a. Ebibuuzo eby'okubuuza mu nkungaana.

- 1) Ani anavunanyizibwa ekibinja? Obuvanyizibwa buno bunakolebwa butya?
- 2) Sente meka ezinetaagibwa? Zinafunika zitya?
- 3) Obukulembeze bw'ekkanisa etandikiddwawo bunateekewawo butya?

b. Eby'okola mu nkungaana.

- 1) Musabe.
- 2) Musalewo era muddemu okutunula mu nono y'enkola n'entegeka y'okutandika ekkandisa enekozesebwa.
- 3) Mutunule mwekeneenye era muyige endagiriro nga mukola entegeka.
- 4) Muzuule engeri z'okufunamu ebitabo oba obutabo ebiri mu lulimi lw'abantu bemulubirira okutuukako.
- 5) Mwogere ku byokola ebigenda ewala ku bikwaatagana ku bulamu obwa bulijjo obw'ekibinja (ensula, ebyendya, ebiseera by'okubeera mu bya waka, ebiseera by'okukola emirimu).
- 6) Lowooza ku birabo bya buli omu ali mu kibinja. Buli omu muwe eky'okola okusinziira ku birabo bye.
- 7) Olukungaana olusembayo lulina okuba nga ye saviisi y'okulangirira kw'okulondebwa n'okutumibwa kw'ekibinja (Bik 13:1-3; 15:40).
  - a) Muyinza okutegeezako ekitundu ky'omubiri gwa Kristo ekiyimirira okuwagira omulimu gw'okugenda mu mawanga nga enjiri ebuulirwa.
  - b) Abali mu kibinja bayinza okukakasa okwewaayo kwabwe eri omulimu gw'okutwala enjiri n'eri bokka na bokka.
  - c) Ekkandisa etuma esobola okusabira n'okussa emikono ku bantu bano abali ku kibinja.

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Eky'okola ekiweereddwa waggulu kikwaatagana kitya n'ekitundu kyammwe awamu n'obuwangwa bwammwe?

OKUTANDIKA EKKANISA

C. Eky'okola #3: Manyagana n'Abantu.

Eby'okuwandiika —

1. Enyanjula y'okumanyagana n'abantu.
  - a. Paulo yakolagana n'abantu. Eky'okulabirako, Paulo yatunula ne yekenneenya abantu n'ekibuga Asene. Nalyoka ayogera eri abantu mu ngeri ebakwaatako (laba Bik 17:16-34).
  - b. Mu kyokola kino tujja:
    - 1) Kusalawo aw'okubuulira enjiri okusooka.
    - 2) Kumanyagana n'abantu.
2. Ani gwetunasooka okubuulira enjiri?
  - a. Amakkanisa agamu gakula okusinga bwegaba nga gatandikiddwa bannagwanga nga ba ggwanga lyerimu era bawuliziganya ennimi awamu n'okukwaatagana mu by'obuwangwa (kino kiyitibwa "okufanaganya mu bintu" enono y'okukula kw'Ekkansa). Okubeera nga essira liteekeddwa ku bantu abalagiddwa obulungi ab'ekika oba eggwanga limu.
  - b. Sooka, okozese "ebikwaatagana" byoyinza okuba nabyo. Kyalirako ab'enganda oba mu kkanisa ebatuma.
  - c. Mubuulire enjiri mu ngeri enyangu mu kusooka. Mukyalire ab'okumuliraano. Mubuulire abantu mu katale, mu paaka, ne mu baasi oba mu taxi.
  - d. Wenyigire mu byokola n'abantu abalala. Tandika okunyumya n'abantu ekyo kijja kukuleetera okubabuulira enjiri. Enjiri esinga kubuna kuyita mu mikwano na nkolagana na bantu. Kisoboka okuba nti osobola era oganyulwa okweggatta ku bitongole.
  - e. Baani abakulembera abantu? Baani abakunga era abakubiriza abalala? Waliwo engeri nyingi ez'omugaso okusooka okubuulira abakulembeze enjiri. Basobola okuba ab'omugaso mu kuggulawo amakubo amalala mangi era basobola okuba omusinji gw'obutonde ogw'obukulembeze mu kkanisa.
  - f. Mu byonna, beera mutunulizi era muyizi.
  - g. Bwekikolebwa n'obwegendereza, ebibuuzo bisobola okukozesebwa olw'okumanyagana n'okuyiga ku kikwaata ku bantu. Abali mu kibinja basobola okugenda nyumba ku nyumba.

OKUTANDIKA EKKANISA

Eby'okuwandiika —

3. Okumanyagana n'abantu.
  - a. Kikulu nyo omany'e abantu. Ojja kubeera mubuulizi wa njiri omulungi singa onomanya abantu byebakkiriza era byebetaaga.
  - b. Ebibuuzo bino wansi birina okulowoozebwo. Kozesa obukodyo mu kufuna amawulire agetaagisa.
    - 1) Ba ddiini ki ?
    - 2) Bulombolombo ki bwebakozesa mu ddiini yaabwe?
    - 3) Lwaki bakola batyo?
    - 4) Kiki kyebakkiriza ku Katonda?
    - 5) Bamusinza batya?
    - 6) Yesu bamumanyi era bamukkiriza?
    - 7) Eggulu ne Geyeena babikkiriza?
    - 8) Obulamu obutaggwawo babukkiriza?
    - 9) Okutondebwa bakukkiriza?
    - 10) Emyoyo emikyaamu (emizimu) bagikkirizako ki?
    - 11) Kiki kyebakkiriza nti kibaawo oluvanyuma lw'okufa.
    - 12) Ekibi n'obulokozi babikkirizako ki.
    - 13) Ekkanisa bagimanyiko ki? Kirungi kiki kyebalowoozo nti kibi/kikyaamu ku kkanisa?
    - 14) Ki kyebakkiriza ku kusaba?
    - 15) Abantu balina bizibu na byetaago ki okusinga?
    - 16) Bakola mulimu ki?
    - 17) Bayimiridde batya mu byenfuna yaabwe?

OKUTANDIKA EKKANISA

Eby'okuwandiika —

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Eky'okola ekiragiddwa waggulu kikwaatagana kitya n'empisa z'obuwangwa zammwe awamu n'omuliraano gwammwe?

D. Eky'okola #4: Saba Obuwanguzi bwa Kristo.

1. Enyanjula y'okusaba obuwanguzi bwa Kristo.
  - a. Twaala ekiseera okusoma n'okuyiga ebyawandiikibwa bino wansi n'ekibinja kyo.
    - 1) Baibuli eyogera ku buwanguzi bungi obwaava mu kusaba n'okusiiba.
    - 2) Musome era muyige ate mwogere ku Bef 6:10-20. Essira musinge kulissa ku nyiriri. 12, 13.
    - 3) Lowooza oyige ate oyogere ku 2 Kol 4:4; Kub 12:11; Bak 2:15; Beb 2:14,15; Bar 1:4; 2 Kol 10:3, 4; ne Dan 9:1-3.
  - b. Eky'okola kino kirina okukolebwa mu mitendera gy'okutandikawo ekkana gyonna. Song'ate, wano twagala essira tulisse ku lutalo lw'omwoyo olw'amaanyi olw'okwetegekera okubuulira enjiri ey'amaanyi.
2. Teekateeka era beera n'ebiseera by'okusaba n'okusaba okwa maanyi.
  - a. Saba okufuna okwawula emyoyo. Mizimu ki ddala egyetaaga okumenyebwa mu kitundu ekyo?
  - b. Saba amaanyi ga Katonda galabisibwe.
  - c. Sabira emyoyo (egyabatanaba kulokoka) okulokolebwa.
  - d. Langirira obuyinza n'obuwanguzi bwa Yesu Kristo eri emizimu mu kitundu ekyo.
  - e. Weyongere okusaba okutuusa lwonowulira ng'ofunye obuwanguzi.

OKUTANDIKA EKKANISA

Eby'okuwandiika —

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Eky'okola kyetwakavaako kikwaatagana kitya n'empisa z'obuwangwa zammwe wamu n'omuliraano gwammwe?

E. Eky'okola #5: Funa Abantu Abanakkiriza Enjiri Amangu.

1. Enyanjula eri okufuna abantu abanakkiriza enjiri amangu.
  - a. Ku ssa lino tulina okugezaako okumanya abantu bangi nga bwekisoboka (Yok1:41, 42).
    - 1) Tulina okussa essira ku bakulemba amaka.
    - 2) Tulinga abavubi abakasuka emigonjo gyaffe awagazi okusobola okukwaasa ebyenyanja bingi. Olwo netulyoka tudda mu butimba (emigonjo) okukwaata ebyo ebisinga okwetaagibwa (Mat 4:19; Bik 17:34).
    - 3) Tulinga abalimi abasiga ensigo ku buli taka naye abasinga okufuba ku taka erisinga obujimu (Mat 13:3-7, 18-23).
    - 4) Tomala biseera bingi ku bantu batayagala oba abo abatawakanya nnyo (Mat 7:6).
    - 5) Omwoyo awamu n'ekifo ekisooka bisse ku bantu abo abasinga okwagala n'okussa omwoyo ku njiri.
  - b. Eky'okulabirako, Paulo yagenda eri ba Namawanga kubanga baali basinga Abayudaaya okufaayo.
2. Saba wabeewo "okulondebwa kw'obwa Katonda." Omwoyo Omutukuvu asobola okukulunganya eri abantu abaagala era abanakkiriza amangu (laba Mat 13:3-7, 18-23). Saawo ekiruubirira. Oyagala kutuukirira abantu bameka? Bameka bonoyongerako okumanyagana nabo?
3. Lowooza era obeeko enkola z'okubuulira enjiri ezikola z'okkiriziganyako. Onomanya otya abantu? Kola entegeka. Damu okuyita mu biragiddwa mu kyokola (namba 3). Kino kijja kukuyamba okusalawo enkola ez'amagezi.
4. Entegeka gisse mu nkola. Kikole!

OKUTANDIKA EKKANISA

5. Tunulira omulimu gwo.

- a. Byewabadde orubirira wabituuseko?
- b. Ntegeka ki ezatuukiridde?
- c. Ntegeka ki ezakuyusemu?
- d. Enkola zewakozeseza abantu bazijumbidde batya?

6. Kozesa enono y'okubaganyamu okusobola okumanya abantu abalala. Genda n'abo abalaze okwagala okukyaalira ab'enganda n'abemikwano.

7. Kozesa "enjiri y'ebikolwa ng'oyamba abantu" (ebyetaago by'okusaasira) okukolera awamu "n'enjiri ebuulirwa mu bigambo" (ebyetaago by'omwoyo). Damu ebyetaago eby'obulamu n'ebyokulumirirwa.

- a. Okulabula: Tokkiriza mulimu gwa kuyamba bantu mu bikolwa kunafuya mulimu gwa njiri. Buulira abo abajja okuyambibwa.
- b. Ng'onoonya okusika abantu abapya, teekawo emirimu egyo gyokka oba obuweereza ekkana eyakatandika bwesobola okutuukiriza, naddala bwebuba bukwaata ku byetaago by'okulumirirwa.

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Eky'okola kyetwakavaako kikwaatagana kitya n'ebyobuwangwa byammwe awamu n'ekitundu kyammwe?

F. Eky'okola #6: Yigiriza Enjiri.

1. Enyanjula y'okuyigiriza enjiri.

- a. Omuvubi obutimba bwe abusikayo n'obwegendereza. Tayagala kufiirwa byanyanja lwa nsonga ya nkola mbi ya kubisikamu.
- b. Bwekiri ne ku kubuulira njiri. Tulina okukakasa nti enjiri tujibuulira bulungi tubeere nti tetufiirwa byanyanja lwa nkola mbi.
- c. Tulina okulwanirira n'okuyigiriza enjiri eri abo abajaagala (Bik 19:8).

Eby'okuwandiika —

OKUTANDIKA EKKANISA

Eby'okuwandiika —

2. Saba amagezi n'okumanya okunyonyola mu ngeri gy'oyigiriza enjiri eri abo abajagala.
3. Teekateeka entegeka.
  - a. Ani gwonoyigiriza? Amaaso gateeke ku kuyigiriza bibiina bya bantu mu kifo ky'omuntu omu (amaka, obubondo bwa balirwaana oba emikwano n'abalala).
  - b. Ani anabayigiriza?
  - c. Ddi era wa wonobayigiriza?
  - d. Kiki kyonobayigiriza (laba Luk 24:44-48)? Lowooza ne ku lukalala luno.
    - 1) Katonda y'Ani?
    - 2) Ekibi kyeki?
    - 3) Okufakyeki?
    - 4) Omusango kyeki?
    - 5) Yesu y'Ani?
    - 6) Obulamu obutaggwawo kyeki?
    - 7) Okuzaalibwa omulundi ogw'okubiri kyeki?
    - 8) Ekirabo ky'Omwoyo Omutukuvu kyeki?
    - 9) Okwenenya n'okukkiriza kyeki?
    - 10) Okubatiza kyeki?
    - 11) Ekkansa kyeki?
  - e. Ebirowoozo ku kuyigiriza.
    - 1) Tandikawo obubinja obukunganira mu maka amangu ddala nga bwekisoboka.
    - 2) Gezaako okukwaataganya okuyigiriza ku kintu kyebamanyi.

OKUTANDIKA EKKANISA

- 3) Kozesa Baibuli. Bwoba osobola buli muntu muwe Baibuli. Kubiriza buli omu okusoma ebitundu ebiriko eby'okola nga temunakungaana.
- 4) Musisinkane emirundi n'emirundi.
- 5) Nyonyola ebirungi ebiva mu kugoberera Kristo. Era nyonyola omutango (okwewaayo okukola ebizibu n'ebikalubo).
- 6) Kubiriza ab'oluganda lwo ne mikwano gyo okulowooza ku kusalirawo awamu.
- 7) Manya okubaawo kw'ebikolwa by'ekizikiza mu bulamu bw'abo abakalokola.
  - a) Eyakaloka alina okumanya, okwenenya, n'okwegaana ebikolwa byonna eby'ekizikiza.
  - b) Ebintu eby'ekizikiza birina okuzikirizibwa.
  - c) Amaanyi g'ebintu galina okumenyebwa mu kusaba.
- 8) Yamba abasajja (emitwe gy'amaka) okuyigiriza amaka gaabwe.
- 9) Beera n'ebiseera by'okubeera n'abalala mubeeko byemukolera awamu (ng'ebyemizanyo, okugenda ku mbalama z'enyanja n'ebirala).
- 10) Yigiriza ku kubatiza. Nyonyola nti y'engeri omuntu mwasobolera okulangirira mu bujuvu okusalawo kwe okugoberera Kristo.
- 11) Sabira abalwadde. Kiriza Katonda okubawonya.

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Eky'okola kyetwakavaako kikwaatagana kitya n'obuwangwa bwammwe wamu n'ekitundu kyammwe?

Eby'okuwandiika —

OKUTANDIKA EKKANISA

G. Eky'okola #7: Tunulira Ebivuddemu.

Eby'okuwandiika —

1. Enyanjula y'okutunulira ebivuddemu.
  - a. Byokola bikole ng'olina ekiruubirirwa mu birowoozo byo. Amaaso gasse ku kufuna bibala (1 Kol 9:22). Beera nga bulijjo oyagala okwetunulamu olabe kyokoze. Eno y'engeri gyetuyinza okutandika okweyongerako okuba nga tukola bulungi.
  - b. Mu kyokola kino tujja:
    - 1) Kubuulira ab'emikwano n'aboluganda b'abantu abasinga okufaayo.
    - 2) Tutunule tulabe omulimu gwetukoze.
2. Funa era laba b'ani abasinze okufaayo. Basabe bakole olukalala lwa mikwano gyabwe n'aboluganda.
  - a. Kola entegeka ya ddi, ngeri ki, ne ani anakyaalira abantu abali ku lukalala.
  - b. Omuntu eyakoze olukalala musabe agende naawe era akutegeezeko lwaki ayagala byoyogera oba byobuulira.
3. Tunulamu olabe omulimu ogukoleddwa.
  - a. Olina abantu b'otaddeko essira?
  - b. Kristo y'enkulungo y'okuyigiriza kwo?
  - c. Abantu abakunganira mu kabondo mu maka basobola okunyonyola ensonga enkulu eziri mu njiri? Bamanyi okusaba? Balina ekitundu mu byawandiikibwa byebakute mu mitwe gyabwe nga basobola okukitotola nga tebasoma kisome mu baibuli?
  - d. Otadde essira ku kukubiriza n'okuzaamu amaanyi abakalokoka?
  - e. Okyaabulira enjiri obutayosa?
  - f. Ositudde enkolagana mu bantu? Waliwo omusinji mulungi ogw'okutandikawo ekkansa?
  - g. Waliwo obutayagala njiri mu bantu bonna ab'ekitundu ekyo? Bwekiba bwekityo, kiyinza okuba ekiseera eky'okuvaawo okugenda mu kifo ekirala (Mat 10:14).

OKUTANDIKA EKKANISA

Eby'okuwandiika —

- h. Abali mu kibinja (ky'obutume) batuukiriza obuvunanyizibwa bwabwe? Waliwo empisa y'okunyweza ebiseera by'okutuukirizamu obuvunanyizibwa?
- i. Abali mu kibinja bamala ebiseera ebimala n'amaka gaabwe bbo?
- j. Waliwo obumu obwa maanyi mu kibinja?
- k. Waliwo obutategeeragana bwonna wakati w'abali mu kibinja nga bwetaaga okugonjoolwa?
- l. Twetaaga kudde wa nga tuvudde wano? Twetaaga okuddamu okuyita mu byetwamaze edda okukola?

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Eky'okola kyetwakavaako kikwaatagana kitya n'empisa z'obuwangwa bwammwe awamu n'ekitundu kyammwe?

H. Eky'okola #8: Mubatiza era Mufune Abantu Abaggya mu Kkanisa Empya.

- 1. Enyanjula y'okufuna abantu abaggya.
  - a. Genderera nti okubatiza kitundu kikulu ekya omulimu omukulu (Mat 28:19).
  - b. Era genderera nti mu Baibuli okubatzibwa tekwalwisibwangawo (Bik 16:31-33).
    - 1) Mu Ndagaano Empya abantu tebawanikanga mikono oba tebajjanga mumaaso kugasabira. Babatizibwa!
    - 2) Okubatiza teyali mpeera oba mukolo gwa kutikkira ogwakolebwanga nga wamaze kubaawo kusoma kuwanvu ku bwa memba bw'ekkanisa kwakolebwa omuntu weyalokokeranga era nekukiikirira okutandika kw'obulamu bw'Omukristaayo.
  - c. Mu kyokola kino tujja:
    - 1) Kubatiza abakalokoka era tubaanirize nga ba memba ab'ekkanisa empya.
    - 2) Mulye ku meeza ya Mukama nga ekkkanisa empya..

OKUTANDIKA EKKANISA

Eby'okuwandiika —

2. Ku ssa lino, okuyigiriza ku kubatiza kufuule kwangu (laba Mat 28:19, 20; Bik 8:35-38; 10:47, 48; 2:41-47; 16:31-33).
  - a. Ensonga y'okubatiza giseeko essira nti y'engeri ya Baibuli ey'okulangirira mu lujjudde nti okkiriza Yesu awamu n'okubeera mu Kkanisa Ye.
  - b. Bwekiba kyetaagisa ng'amaka gonna gakkiriza, gabatize (Bik 16:15, 31-33).
3. Ebirowoozo ku mukolo gw'okubatiza.
  - a. Oyo eyakalokoka leka awe obujulizi, mulyoke mumubatize.
  - b. Mumuseeko emikono musabe ajjuzibwe Omwoyo Omutukuvu (Bik 8:17).
  - c. Muliire wamu ku meeza ya Mukama (musembere).
4. Ebirowoozo ku kuliira wamu ku meeza ya Mukama.
  - a. Embeera gezaako okugifuula enyangu. Mutuule ku meeza bwekiba kisoboka.
  - b. Mufune akaseera okuyimbayo emyimba z'okutendereza.
  - c. Mufune akaseera okusabako. Buli muntu mugambe asabe mu kasirise era yenenye ebibi bye. Bakakase okusonyiyibwa Kristo.
  - d. Ku ssa lino togezaako kunyonyola bikwaata ku njigiriza ekwaata ku kusembera. Kakasa nti olaga ekifananyi ky'okussa mu Katonda ekitiibwa.
5. Abakalokoka bakakase nti kati bali kkanisa.
  - a. Damu oyite mu kuyigiriza okukulu okukwaata ku kunyonyola n'obulamu bw'ekkanisa.
  - b. Tandika okusitula okwolesebwa kw'okubeera n'abakulembeze abava mu kitundu ekyo.
  - c. Teekawo engeri abakalokoka gyebayinza okukolamu endagaano buli omu eri munne.

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Eky'okola kyetwakavako kikwaatagana kitya n'obuwangwa bwammwe wamu n'ekitundu?

OKUTANDIKA EKKANISA

I. Eky'okola #9: Yigiriza Bonna Okugondera Kristo.

Eby'okuwandiika —

1. Enyanjula y'okuyigiriza bonna okugondera Kristo.
  - a. Ekimu ku byetukola ng'abatandisi b'amakkanisa kwekuyigiriza abantu okugondera ebiragiro bya Kristo (Mat 28:20).
    - 1) Tulina okuzaala abayigirizwa abewaddeyo okugondera ebiragiro bya Kristo. Tewali ddala bika birala by'abayigirizwa.
    - 2) Omukristaayo okwagala okugondera ebiragiro bya Kristo ky'ekintu kyalina okukola. Awatali kugonda wabeerawo kukkiriza kufu (Yak 2:14-17).
    - 3) Tetulokoka lwa bikolwa (Bef 2:8-10). Naye tulokoka kukola bikolwa birungi (Yak 2).
  - b. Mu kyokola kino tujja kuyigiriza abakkiriza abakalokoka okugondera ebiragiro bya Yesu.
2. Olukalala luno wansi olw'ebiragiro ebikulu lulina okuyigirizibwa mu nkungaana z'ekkanisa ezisooka.
  - a. Mwenenye mukkirize (Mak 1:15; Yok 3:16).
  - b. Mubatzibwe (Mak 16:16; Bik 2:38).
  - c. Yagala Katonda, balirwaana bo, ne baganda bo mu Kristo (Mat 22:37-39; Yok 13:34).
  - d. Mukungaane okuliira awamu ku meeza ya Mukama (Luk 22:17-20).
  - e. Musabe era musome Baibuli buli lunaku (Mat 4:4; 6:5-13; Yok 14:15).
  - f. Mugabe era muweeyo nga sadaaka (Mat 6:19-21).
  - g. Mubuulire enjiri era muyigirize abalala (Mat 28:18-20; Mak 16:15).

OKUTANDIKA EKKANISA

Eby'okuwandiika —

3. Kola olukalala lw'abo bonna abakalokoka. Wandiika buli kiragirowaggulu ku lupapula. Beera n'embalilira y'engeri buli omu gyakula mu kugondera buli kiragirowaggulu.
  - a. Abakalokoka bagabira abali mu bwetaavu? Bagabana era bawanika balungi?
  - b. Banyweza okwewaayo mu byebalina okukola buli lunaku?
4. Situla okussa ekimu mu Kkanisa empya. Teekateeka ebiseera by'okuliira awamu n'okuwulira awamu.
5. Yigiriza ku kimu eky'ekkumi osolooze n'ebiweebwayo. Mubeere n'olukungaana okusaba n'okusalawo engeri y'okukozesa sente.

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Eky'okola kyetwakavako kikwaatagana kitya n'empisa z'obuwangwa bwammwe wamu n'ekitundu kyammwe?

J. Eky'okola #10: Mubeere n'Enkungaana z'Okusinza.

1. Enyanjula y'okubeera n'enkungaana z'okusinza.
  - a. Abakalokoka balina okumanya nti bbo y'ekkanisa empya (so si kibinja kiri ekitume) era nti balina okukungaana awamu (Beb 10:25).
    - 1) Ekkana empya erina okuba nenfanana yaayo yo. Enkungaana tezirina kubeerawo bubezi mungeri abali mu kibinja gyebamanyidde. Abali mu kibinja balina engeri y'okusinzamu.
    - 2) Tokulembera nkungaana mungeri abakalokoka gyebanakalubirirwa okukwaata.
    - 3) Enkungaana zifuule nyangu era tozikalubya.
  - b. Mu kyokola kino tujja: Kutandika okubeera n'enkungaana z'okusinza mungeri enyangu esobola okuyigibwa n'okukozesebwa abakulembeze abanabeerawo gyebujja mumaaso.

OKUTANDIKA EKKANISA

2. Lowooza ku ngeri mwoyinja okusituliramu engeri enyangu okusinza mu.

- a. Jukira: Eno si kkanisa ya kibinja (ekitume). Kkanisa y'abbakiriza abakalokoka. Bajja kwagala okusinza okusinziira ku mpisa z'obuwangwa bwabwe.
- b. Lowooza ku bibuuzo bino.
  - 1) Bivuga ki byebakuba?
  - 2) Tusobola okukozesa okuyimba kw'abantu abo okuyiira enyimba z'okusinza empya?
  - 3) Abantu bonna basobola kwenyigira batya mu kusinza?
  - 4) Ngeri ki eyinza okubanga y'esinga obulungi okuyigirizamu?
    - a) Okuyigiriza Baibuli okumpi?
    - b) Kubuulira bubuulizi?
    - c) Kuzanya mizanyo gikwaata ku ngero ziri mu Baibuli?
  - 5) Ngeri ki ey'okusabiramu eyinza okukwaatagana n'empisa z'obuwangwa bwabwe okusinga?
    - a) Ya kasirise?
    - b) Kusabira mu kibinja?
    - c) Kufukamira?
    - d) Kuyimirira?
    - e) Kutuula?
    - f) Nga bawanise emikono?
  - 6) Wa wemulina okusisinkana? Ddi?
    - a) Mulimu ebirungi (naddala mu ntandikwa) okukunganira mu maka.

Eby'okuwandiika —

OKUTANDIKA EKKANISA

Eby'okuwandiika —

- (1) Ebirungi by'ebysimbi ebitaliiko kabuuzza.
- (2) Wabeerawo embeera esobola okuvaamu enkolagana eya maanyi.
- (3) Wabeerawo okuleetawo obuweereza obussibwa mu nkola.
- (4) Jukira: Ekkansa y'Endagaano Empya yasisinkananga mu maka.

b) Mulimu ebirungi mu kukungaanira mu bizimbe by'Ekkansa.

- (1) Watera okubaawo ebbanga ddene.
- (2) Tewabeerawo kukaluubiriza maka.
- (3) Okukaluubiriza kuba kutono.

c) Ekifo awakungaanirwa kyetaaga kibeere:

- (1) Kumpi n'amaka ga bantu.
- (2) Kibeewo bwekiba kyetaagisa.
- (3) Nga kisobola okusasulwa (bwekiba kya kupangisa, bwekiba kya kusasulwa mu kibanja mpola, n'ebirala.).
- (4) Nga kirungi ekimala okusobozesa abantu okuwulira eddembe okusinza.
- (5) Kinene ekimala okujaamu buli omu.
- (6) Kifuuke kyammwe nga temuveewo amangu ddala nga bwekisoboka.

d) Esaawa z'okukungaaniramu zetaaga ziteekebwewo okusinziira ku:

- (1) Esaawa z'okukoka n'okulya.
- (2) Empisa z'abantu mu kitundu.
- (3) Ku biseera zi taxi mwezitambulira.
- (4) Ku nnaku z'akatale/obutale.

c. Gezaako okukulembera saviisi mu ngeri ereeta okuzimba omubiri (laba 1 Kol 14:26).

- 1) Saviisi erina okubaamu entegeka wamu n'eddembe ly'okukola ebintu nga biva ku ntobo ya mutima. Nyigiramu abantu ab'omu kkanisa. Balage nti ekkansa yaabwe. Situlawo okukulembera kw'obukulembeze obw'obutonde.

OKUTANDIKA EKKANISA

Eby'okuwandiika —

- 2) Ebirowoozo ku saviisi mu kkanisa empya (eyakatandikibwawo).
- a) Beera n'entandikwa awamu n'enkomerero ebirabika.
  - b) Essira libeere ku Yesu.
  - c) Teekateeka engeri z'okuba nti abali mu kkanisa bonna benyigira mu mulimu.
  - d) Situlawo embeera abantu webabeerera ab'eddembe okwatuligana buli omu ebibi n'ensobi eri munne (Yak 5:16).
  - e) Kalatira okubeerawo kw'okusonyiyibwa kwa Katonda.
  - f) Emeeza ya Mukama gifuule omulamwa gwa buli saviisi.
  - g) Sabira abalwadde.
  - h) Buulira era yigiriza obubaka nga bumpi.
  - i) Ekibiina kiwe omukisa gw'okwanukula eri obubaka mu ngeri yonna.
  - j) Situlawo okussa ekimu nga saviisi tenatandika ne ng'etandise. Beera muyiia engeri gyokikolamu.
  - k) Ebiweebwayo biweeseyo mu ngeri enyangu era eyanguyira empisa z'obuwangwa bw'ekitundu n'abantu abo.
  - l) Abaana bateeketeeekereyo ekintu eky'enjawulo.
  - m) Kiriza abamu ku balina ekirabo ky'okuyimba okuweereza mu nyimba.
- d. Okusinza tekwetaaga kuggulwawo eri "bantu bonna" (saviisi zetaaga zibeewo naye nga za kabinja ka bantu katono) okutuusa nga abakulembeze baayo mu kitundu ekyo basobola okukulembera zisaviisi.

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Byetwakavako bikwaatagana bitya n'obuwangwa bwammwe wamu n'emiriraano?

OKUTANDIKA EKKANISA

K. Ekyokola #11: Kunga Abakkiriza Abaggya (abakalokoka).

Eby'okuwandiika —

1. Enyanjula eri okukunga abakkiriza abaggya.
  - a. Abakristaayo bonna balina okuba abajulirwa ba Yesu. Ekkana empya ejja kukula abakkiriza abaggya bwebanatandika okujulira/okubuulira enjiri.
    - 1) Balina okuyiga engeri y'okujulira.
    - 2) Balina okukubirizibwa n'okuyigirizibwa (laba Mat 4:19).
  - b. Mu kyokola kino tujja kuyamba abakalokoka okubuulira enjiri.
2. Tandika okusimba amaaso g'okuyigiriza kwo ku kubuulira enjiri n'okubunyisa enjiri muni.
  - a. Saba buli yakalokoka okuwandiika olukalala olujjuvu olwa mikwano gye n'abekika kye. Abo abali ku lukalala ababeera mu bitundu ebirala basobola okuba enkwaaso ezinaleeta okutandika ekkana endala empya okubaawo.
  - b. Bategeeze basabire buli lunaku abantu abali ku lukalala lwebawandiise.
    - 1) Basabe n'okukkiriza. Katonda asobola okulokola abonoonyi abasinga obubi.
    - 2) Basabe Katonda asobole okuteekateeka emitima gyabwe bafune ekigambo kya Katonda era balokolebwe.
3. Buli muntu ali ku kibinja (ky'obutume) buli lwafuluma okubuulira enjiri alina okuleetayo omuntu alokose. Balina okugenda eri abantu abali ku lukalala abakalokoka lwebakoze.
  - a. Ali ku kibinja alina okuleetawo okukubaganya ebirowoozo nga yakukulembera okutuusa abakalokoka lwebafuuka abavumu ekimala okukulembera.
  - b. Kubiriza abakalokoka okuba abayiiya mu ngeri gyebabuulira enjiri. Banyonyole nti basobola okukozesa enkola zaabwe zebalwozo nti zijja kuba za mugaso. Nay'ate, kalatira obukulu bw'ekigambo kya Katonda, n'amaanyi gaakyo agalokola.
  - c. Kubiriza abakalolokoka okugenda mu bitundu ebirala batandike amakkanisa amaggya. Tolinda! Kubaganyamu okwolesebwa kw'okutandika amakkanisa amangu ddala nga bwekisoboka.

OKUTANDIKA EKKANISA

4. Ku ssa lino, abali ku kibinja ky'abatandika amakkanisa balina okuba nga bakola nyo OKUTUUKIRIZA abakalokoka. Balina okuba nga babayigiriza engeri y'okuyigiriza, enkungaana, okubatiza abalala, n'ebirala.

- a. Obukulembeze bw'omu kitundu ekyo mu Kkanisa bulina okutandika okuteekebwawo.
- b. Okukola kino kikulu nyo okwebuuzako ku bakulembeze abalala b'olaba abasobola. Balina okuteekebwa mu mulimu n'amagezi gaabwe galina okutwaalibwa.
  - 1) Mungeri eno bajja kwenyigira mu mulimu.
  - 2) Bajja na kuyiga obukulu bw'okukolera awamu.

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Eky'okola kyetwakavako kikwaatagana kitya n'empisa z'obuwangwa bwammwe wamu n'ekitundu mwemuli?

L. Eky'okola #12: Okutendeka Abakulembeze.

1. Enyanjula eri okutendeka abakulembeze.
  - a. Okusobola okuleetawo okukubaganyamu walina okubaawo enkola ennungi ey'okuzaala. Abakulembeze balina okusobola okumanya n'okutendeka abakulembeze (Tit 1:5).
  - b. Mu kyokola kino tujja kuteekawo obukulembeze bw'ekkanisa eyakatandika.
2. Abakulembeze b'omu kitundu balina okutendekebwa okuyamba abakalokoka okukula, okusitula obuweereza obutali bumu, n'okutandika amakkanisa amaggya.
  - a. Musabe era musiibe okulaba ani yetaaga okutendekebwa okubeera omukulembeze (laba Bik 14:23; 1 Tim 3:1-7 ne Tito 1:5-9 olw'okufuna okulunganya).
  - b. Funa ebitabo by'okutendeka byonokozesa okutendeka abakulembeze (osobola okukozesa amassomo ga MOTMOT).
  - c. Tandikira ku bisookerwako ebikulu era osse amaaso ku ngeri y'okukola ekintu.

Eby'okuwandiika —

OKUTANDIKA EKKANISA

Eby'okuwandiika —

- 1) Okubuulira enjiri.
  - 2) Okufuula abayigirizwa.
  - 3) Okusaba.
  - 4) Enono z'obukulembeze.
  - 5) Okubatiza.
  - 6) Okutendereza n'okusinza.
3. Kola enteekateeka ennungi ddi na ngeri ki gyemunavaawo.
- a. Lunaku ki lwonosobola "okubasigira Mukama" (Bik 14:23).
    - 1) Kakasa nti waliwo abantu nga bakulembeze abasobola ate nga besigwa.
    - 2) Tolwaawo kuvaawo. Tolinda kutuuka nga abakulembeze abaggya n'ekkanisa empya "bituukiridde." Weweeyo okukola ekintu ekizibu okukola.
  - b. Ekibinja (ekitume) kinagenda wa kati? Kinasigala kitya nga kikyawuliziganya n'ekkanisa gyebatandika? Ekibinja kinasigala kitya nga kyekimu?

Eky'okubaganyako Ebirowoozo

Eky'okola kyetwakavaako kikwaatagana kitya n'empisa z'obuwangwa zammwe wamu n'ekitundu?

OKUTANDIKA EKKANISA

Okutandika Ekkanisa: Awokujuliza

Eby'okuwandiika —

¹George Patterson, A Church Planting Guide (Okulungamya Ku Kutandika Ekkanisa). Grand Rapids: Baker Book House, 1989. Okukwaatagana kw'ensonga ezisinga obukulu mu ntegeka z'essomo lino zijjibwa butereevu mu kuyigiriza kwa George Patterson. Nasooka kuweebwa lukusa okubikozesa.

²Larry Tomczak, “Understanding the Ministry of Church Planting” (Okutegeera Obuweereza Bw'okutandika Ekkanisa) (Gaithersburg, MD: People of Destiny International, 1987). Ebimu ku birowoozo ku mpapula enya ezisooka mu ssomo lino zajjibwa mu biwandiiko bya Tomczak.

³Glen J. Yoder, Byenawandiika mu kibiina nga nsoma essomo eriyitibwa “Enono z'Okukula kw'Ekkanisa”, mu Regent University, mu 1987. “emitendera mukaaga ku kutandika ekkanisa” n'ekifananyi ekikyogerako byajjibwa mu kuyigiriza kwa Yoder.

OKUTANDIKA EKKANISA

Eby'okuwandiika —